

Question-1

(A) नीचेना प्रश्नोना उत्तर माटे योग्य विकल्प पसंद करी विकल्पो लખो.

१. वृक्षाग्रवासी कः अस्ति ?

(अ) मयुरः (ब) शुकः (क) मृगः (ड) नारिकेलः

२. कः पक्षिराजः अस्ति ?

(अ) मयुर (ब) गरुडः (क) शुकः (ड) गृधः

३. युद्धे कापुरुषः किं करोति ?

(अ) सन्धिः (ब) पलायनम् (क) अन्वेक्षणम् (ड) नमस्कारम्

४. कातरः शब्दस्य अर्थः किम् अस्ति ?

(अ) वीर (ब) क्षातर (क) क्षयर (ड) क्षाण

५. नरनारीसमुत्पन्ना का स्त्री वर्तते ?

(अ) लेखनी (ब) कन्या (क) छोटिका (ड) मार्जारी

६. चेतना कस्य अभिवादनं करोति ?

(अ) मित्रस्य (ब) भावेशस्य (क) रमेशस्य (ड) भावनायाः

७. भावशं का सत्करोति ?

(अ) तस्य माता (ब) तस्य पिता (क) तस्य भगिनी चेतना (ड) तस्य भगिनी भावना

८. 'उपविशतु' इति शब्दस्य गुर्जरभाषायां कः अर्थः अस्ति ?

(अ) आ विशेषे वांछो (ब) भेसो (क) उभा थाओ (ड) उपर कडया भुज्ज

९. चेतना भावेशं पृच्छति 'चायं कोफि वा' तदा भावशं किं वदति ?

(अ) अधुना न (ब) चायं ददातु (क) कोफी ददातु (ड) किमपि मास्तु

१०. 'संधेवा भात'ने संस्कृतभां शुं कडे छे ?

(अ) अक्षतम् (ब) चावलम् (क) अवलेह (ड) ओदनम्

११. त्रिणी रत्नानि कुत्र सन्ति ?

(अ) पृथिव्याम् (ब) आकाशे (क) स्वर्गलोके (ड) पाताले

१२. अयं निजः अयं परः इति गणना के कुर्वन्ति ?

(अ) उदारचरिताः (ब) लघुचेतसाः (क) मूर्खाः (ड) पण्डिताः

१३. कीदृशाः जनाः नमन्ति ?

(अ) गुणिनः (ब) विनम्रः (क) दुर्बलाः (ड) अनुचराः

१४. उदारचरितानां कृते वसुधा कीदृशी अस्ति ?

(अ) प्रासादेव (ब) राष्ट्रेव (क) ग्रामैव (ड) कुटुम्बकमेव

१५. कीदृशं जलं पिबेत् ?

(अ) दृष्टिपूतं जलं पिबेत् (ब) मनःपूतं जलं पिबेत् (क) वस्त्रपूतं जलं पिबेत्

१६. पूर्वदिशायाः रक्षणं का देवी करोति ?

(अ) सरस्वती (ब) लक्ष्मी (क) कालिका (ड) अम्बा

१७. गूर्जरी धरा कीदृशी वर्तते ?

(अ) गौरवशालिनी (ब) समुद्धिदायिनी (क) वैभवदायिनी (ड) गर्विष्ठा

(૧૮) નર્મદામાતા કીદૃશી અસ્તિ ?

(અ) પતિત પાર્વતી (બ) લોકમાતા (ક) જગત જનની (ડ) પુણ્ય સલિલા

(૧૯) સામ્રમત્યા: ઇતિહાસ: કીદૃશ: ?

(અ) પ્રાચીન (બ) વિશાલ: (ક) પ્રેરણાદાયક: (ડ) અતિ પૌરાણિક:

(૨૦) કસ્ય મહાપ્રભાવ: અસ્તિ ?

(અ) ગુર્જરદેશસ્ય (બ) કુન્તેશ્વસ્ય (ક) ત્ર્યમ્બકેશ્વરાય (ડ) પોરબંદરસ્ય

(૨૧) ઉષ્ઠ્ર: સ્વભાવન કીદૃશ: અસ્તિ ?

(અ) દયાલુ (બ) શઠ: (ક) વક્ર: (ડ) પ્રમાદી

(૨૨) ઉષ્ઠ્ર: સર્વદા કિં પશ્યતિ ?

(અ) ગુણ: (બ) દોષ: (ક) સુન્દરમ્ (ડ) મધુરમ્

(૨૩) ક: સ્વામિભક્ત: અસ્તિ ?

(અ) ઉષ્ઠ્ર: (બ) કુક્કુર: (ક) શૃગાલ: (ડ) વક્ર:

(૨૪) શુક: કિમ્ અનુભવતિ ?

(અ) પ્રસન્નતામ્ (બ) ગમમાનિમ્ (ક) લજ્જામ્ (ડ) શાન્તિમ્

(૨૫) શુક: ઇતિ શબ્દસ્ય પર્યાયશબ્દ: ક: અસ્તિ ?

(અ) કીર: (બ) પિક: (ક) ચટક: (ડ) કાક:

(૨૬) એતત્ કસ્ય યુગમ્ અસ્તિ ?

(અ) વિજ્ઞાનસ્ય (બ) ધર્મસ્ય (ક) મન્ત્રસ્ય (ડ) જ્ઞાનસ્ય

(૨૭) વિમાન: કુત્ર ચલતિ ?

(અ) આકાશમાર્ગે (બ) પર્વતમાર્ગે (ક) સમુદ્રમાર્ગે (ડ) ભૂમિમાર્ગે

(૨૮) વ્યંજનં કિં હરતિ ?

(અ) શીતમ્ (બ) વીજમ્ (ક) તાપમ્ (ડ) સન્તાપમ્

(૨૯) ‘શીતકમ્’ ઇતિ શબ્દસ્ય ક: અર્થ: અસ્તિ ?

(અ) શિયાળો (બ) ઠંડો પવન (ક) ફીજ (ડ) ઠંડુ પીણુ

(૩૦) કમ્પ્યુટરને સંસ્કૃતમાં શું કહે છે ?

(અ) સદ્ગણકમ્ (બ) ગણતચક્ષ્ત્રમ્ (ક) ગણતા (ડ) ગણકમ્

(૩૧) ક્રિયા વગરનું જ્ઞાન કેવું છે ?

(અ) હળવું ફુલ (બ) ભારરૂપ (ક) તણાવપૂર્ણ (ડ) આનંદદાયક

(૩૨) મુશ્કેલીના સમયે કોની પરીક્ષા થાય છે ?

(અ) અભ્યાસની (બ) ધર્મની (ક) નૈતિકતાની (ડ) સાચા મિત્રની

(૩૩) ધર્મનું પહેલું સાધન કયું છે ?

(અ) આત્મા (બ) પરમાત્મા (ક) આઠમજ્ઞાન (ડ) શરીર

(૩૪) ‘વિના’, અપિ અને સ્વલુ આ શબ્દો શું છે ?

(અ) અવ્યય (બ) નામપદ (ક) ક્રિયાપદ (ડ) સર્વનામ

(૩૫) જેની પાસે બુદ્ધિ હોય છે તેની પાસે શું હોય છે ?

(અ) સ્નેહીજનો (બ) સોનામહોર (ક) બળ (ડ) સ્વાસ્થ્ય

(B) નીચે આપેલા સંસ્કૃત શબ્દોની સામે આપેલા ગુજરાતી અર્થમાંથી સાચો અર્થ શોધીને લખો.

૧. માજારી = સાવરણી / બિલાડી

૨. પાષાણ = પથ્થર / રત્ન

૩. ધર્મદાયિની = ધર્મ આપનારી / ધાર્મિક

૪. દ્રષ્ટવા = દેશ્યા / જોઈને

૫. વ્યજનમ્ = પંખો / વાનગીઓ

૬. શુક્ર: = પોપટ / શુક્રવાર

(C) સંસ્કૃત સમાનાર્થી શબ્દ લખો.

૧. પાણિ	૨. મુલ્યમ્	૩. કુલ્લુર:
૪. સલિલમ્	૫. મૂમિ	૬. શીઘ્રમ્:

(D) સંસ્કૃત વિરુદ્ધાર્થી શબ્દ લખો.

૧. નિર્જીવિ	૨. સુપ્ત:	૩. સાર્થકમ્
૪. સ્વીકાર:	૫. પુણ્યમ્	૬. સરલમ્

(E) ખરાં વિધાન સામે (✓) અને ખોટાં વિધાન સામે (×) કરો.

૧. સિદ્ધયોગીઓ વલ્કલ વસ્ત્ર ધારણ કરે છે.
૩. ચેતના ભાવેશની બહેન છે.
૫. મનુષ્યએ મનથી પવિત્ર આચરણ કરવું જોઈએ.
૭. નર્મદાયા: ઇતિહાસ: વિશાલ: અસ્તિ ।
૯. ઉષ્ટ્ર: મરુભૂમ્યા: નૃપ: અસ્તિ ।
૧૧. જના: દૂરદર્શનં પશ્યન્તિ શ્રુણવન્તિ ચ ।

૨. ચેતના ભાવેશને ભોજનના અંતે મુખવાસ આપે છે.
૪. ઉદારચરિત્રવાળા પૃથ્વીને રાષ્ટ્ર સામાન માને છે.
૬. કાલિકા દેવી પૂર્વદિશાયાં રક્ષતિ ।
૮. શુક્ર: સ્વભાવેન વક્ર: અસ્તિ ।
૧૦. વિમાનં જલમાર્ગે ચલતિ ।
૧૨. કળિયુગના સંગઠનમાં શક્તિ રહેલી છે.

(F) બંધબેસતા જોડકા ગોઠવો.

A	B
૧. પૃથિવ્યાં	a. ન્યસેત પાદમ્
૨. નમન્તિ ગુણિનો	b. ત્રીણિ રત્નામિ
૩. દૃષ્ટિપૂતં	c. સમાચરેત્
	d. જના:
A	B
૧. દક્ષિણધામ	a. વહતિ વિપુલા
૨. સૂર્યતનયા	b. મહાપ્રભાવ:
૩. ગૂર્જરદેશસ્ય	c. ઇતિહાસો વિશાલ:
	d. કુન્તેશ્વરસ્ય અસ્તિ
A	B
૧. વક્ર:	a. વને અટતિ ।
૨. શુક્ર:	b. ઉષ્ટં પ્રતિ ન પશ્યતિ
૩. ઉષ્ટ્ર:	c. લજ્જામ્ અનુભવતિ ।
	d. સ્વાસ્થ્યં સમીચીનં વા ।

Question-2

(A) કૌંસમાંથી યોગ્ય શબ્દ પસંદ કરી ખાલી જગ્યા પૂરો

૧. કસ્તૂરી	જાણતે ।	(સિંહાત્ , વનાત્, મૃગાત્)
૨. કિશ્ચિત	અપિ આવશ્યકમ્ ।	(દુગ્ધમ્ , ચાચમ્ , તક્રમ્)
૩. ભોજનં	અસ્તિ ।	(રુચિકરમ્, અરુચિકરમ્, તિક્તમ્)
૪. નમન્તિ	વૃક્ષા: ।	(ફલિનો, ફલિન , ફલન્તિ)
૫. ઉષ્ટ્ર:	વક્ર: અસ્તિ ।	(સ્વભાવેન , સ્વભાવ, સ્વભાવસ્ય)
૬. વ્યંજન	કરોતિ ।	(વાર્તાલાપં, ભ્રમણમ્ , ગગનમ્)
૭.	શીતકમ્ અસ્તિ ।	(એતત્, એષ: , એષા)
૮. સ: મનુષ્યવાણીં	શક્નોતિ ।	(વક્તા, વક્તુમ, વક્તુ)
૯. અમ્બા ઉત્તરદિશાયાં		(રક્ષત:, રક્ષતિ , રક્ષન્તિ)

(B) સંધિ છોડો.

૧. વૃક્ષાગ્રવાસી	૨. જલમન્નમ્	૩. જન્મભૂમિશ્ચ	૪. કિમપિ	૫. શરીરમાદ્યમ	૬. મૂલમનૌષધમ્

(C) સંધિ જોડો.

૧. ત્વગ + વસ્ત્રધારી	૨. પરો + વતિ	૩. ગુણિન: + જના:
૪. મા + અસ્તુ	૫. વક્ર: + અસ્તિ	

(D) સૂચના પ્રમાણે કરો.

૧. નીચે આપેલા એકવચન નામરૂપોને બહુવચનમાં ફેરવો

૧. વૃક્ષ:	૨. દન્ત:	૩. મુર્ચ્વ:	
૪. વક્ર:	૫. જન:	૬. પર્વત:	૭. મચુર:

૨. નીચે આપેલા ક્રિયાપદોના બહુવચનના રૂપ લખો.

૧. લિખતિ	૨. વદતિ	૩. પિબતિ
૪. ભવતિ	૫. હરતિ	૬. ચલતિ

(E) નીચે આપેલા ચિત્રોના સંસ્કૃતમાં નામ લખો.

૧. ઊંટનું	૨. પોપટ	૩. કુતડાનું
૪. બગલાનું	૫. મોબાઈલ	૬. કમ્પ્યુટર

Question-3

(A) નીચે આપેલા પ્રશ્નોના ઉત્તર ગુજરાતીમાં લખો.

૧. જન્મતાંની સાથે જ કોણ નાશ પામે છે ?	૨. નિર્જીવ હોવા છતાં બહુ બોલે છે તે શું છે ?
૩. ભોજનમાં શું-શું બનાવવામાં આવ્યું છે ?	૪. ભોજન કેવું બન્યું છે ?
૫. પૃથ્વી પર કેટલાં રત્નો છે ? કયાં કયાં ?	૬. મનુષ્યએ કેવું આચરણ કરવું જોઈએ ?
૭. ગુજરાતની પૂર્વદિશાનું રક્ષણ કોણ કરે છે ?	
૮. 'ઘરા ગૂર્જરી' કાવ્યમાં કઈ કઈ નદીઓની વાત કરવામાં આવી છે ?	
૯. માર્ગમાં ઊંટને કોણ-કોણ મળે છે.	૧૦. ઊંટની સામે બધાના ગુણો કોણ રજૂ કરે છે?
૧૧. કમ્પ્યુટર વડે શું શું કરી શકાય છે ?	૧૨. દૂરદર્શન દ્વારા માણસો શું શું કરે છે ?
૧૩. વિમાનનો શો લાભ થાય છે ?	૧૪. જ્ઞાન ક્યારે બોજરૂપ બને છે ?
૧૫. મિત્રની પરીક્ષા ક્યારે થાય છે ?	

(B) નીચે આપેલા પ્રશ્નોના ઉત્તર સંસ્કૃતમાં લખો.

૧. કસ્તૂરી કસ્માત્ જાયતે ?	૨. કા સ્ત્રી દેવવિવર્જિતા અસ્તિ ?
૩. ભાવેશઃ કતિ મોદકં સ્વીકરોતિ ?	૪. કા ભોજનં પરિવેશયતિ ?
૫. કેષાં વસુદૈવ કુટુમ્બકમ્ અસ્તિ ?	૬. કે કે સદા નમન્તિ ?
૭. કાલિકા કસ્યાં દિશાયાં ગુર્જરભૂમિ રક્ષતિ ?	૮. કસ્યાઃ ઇતિહાસઃ વિશાલઃ ?
૯. કસ્ય પુચ્છં વક્રમ્ અસ્તિ ?	૧૦. શુકઃ કિં વક્તુ શક્નોતિ ?
૧૧. વિજ્ઞાનસ્ય યુગે કિં ભવતિ ?	૧૨. કિં ભ્રમણં કરોતિ ?
૧૩. કઃ સઙ્ગણકં ચાલયતિ ?	૧૪. શ્રદ્ધાવાન્ કિં લભતે ?
૧૫. ક્રિયારહિત જ્ઞાનં કીદૃશઃ અસ્તિ ?	

(C) નીચે આપેલા પંક્તિને 'અસ્તિ-નાસ્તિ' નો ઉપયોગ કરી ફરી લખો.

૧. ત્રિનેત્રધારી ન ચ શૂલપાણિઃ ।	૨. ત્વગવસ્ત્રધારી ન ચ સિદ્ધયોગી ।
૩. કૃષ્ણમુખી ન માર્જારી ।	૪. દ્વિજિહ્વા ન ચં સર્પિણી ।
૫. પન્ચમર્ત્તી ન પાશ્ચાલી ।	

(D) નીચે આપેલા વાક્યોને ઘટનાક્રમ પ્રમાણે લખો.

(૧) ૧. ઉપવિશતુ । જલં સ્વીકરોતુ	૨. ભાવેશ આગચ્છતુ ।
૩. સર્વ કુશલમ્ વા ?	૪. સર્વ કુશલં ।
(૨) ૧. એકદાઃ સઃ વન અટતિ ।	૨. એકઃ ઉષ્ટ્રઃ અસ્તિ ।
૩. સઃ સર્વદા દોષઃ એવ પશ્યતિ ।	૪. એકઃ ઉષ્ટ્રઃ અસ્તિ ।

Question-4

(A) નીચે આપેલા ગદ્યખંડોનો ગુજરાતીમાં અનુવાદ કરો.

૧. ઉષ્ટ્રઃ વદતિ સ્વાસ્થ્યં સમીચીનં કિન્તુ અન્યત્ કિમપિ સમીચીનં નાસ્તિ । શુકસ્ય ચઙ્ચુ વક્રા કુક્કુરસ્ય પુચ્છં વક્રમ્, બકસ્ય ગ્રીવા વક્રા ।
૨. ભવતઃ સર્વાણિ અડગાનિ વક્રાણિ સન્તિ કિન્તુ, મવાન્ મરુભુમ્યા ,નૃપઃ અસ્તિ । અપિ ચ તેષાં ચઙ્ચોઃ પૃચ્છસ્ય ગ્રીવાયઃ ચ પ્રયોજનમ્ અસ્તિ । નિર્થકં અસ્તિ ।
૩. એતત્ વિજ્ઞાનસ્ય યુગમ્, અત્ર તત્ર સર્વત્ર વિજ્ઞાનસ્ય ચમત્કારાન્ વયં પશ્યામઃ એષઃ ભ્રમણભાષઃ જનાઃ ભ્રમણભાષેણ પરસ્પર વાર્તાલાપં કુર્વન્તિ ।
૪. એતત્ વિમાનમ્ અસ્તિ । વિમાનમ્ આકાશમાર્ગે ચલતિ . વિમાનયાત્રા રોમાંચં દદાતિ . વિમાનેન દુરસ્થાનસ્ય યાત્રા શીઘ્રં પૂર્ણા ભવતિ .

(B) નીચે આપેલા પદ્યખંડોનો માતૃભાષામાં અનુવાદ કરો.

૧. નરનારીસમુત્પન્ના સા સ્ત્રી દેહવિવર્જિતા ।
અમુચ્ચી કુરુતે શબ્દં જાતમાત્રા વિનશ્યતિ ।
૨. નમન્તિ ફલિનો વૃક્ષાઃ નમન્તિ ગુણિનો જનાઃ ।
શુષ્કવૃક્ષાશ્ચ મુર્ચ્ચાશ્ચ ન નમન્તિ કદાચન ॥
૩. ઉદયમેન હિ સિધ્યન્તિ કાર્યાણિ ન મનોરથૈઃ ।
ન હિ સુપ્તસ્ય સિંહસ્ય પ્રવિશન્તિ મુસ્વ મૃગાઃ ॥
૪. દન્તૈહીનઃ શિલામક્ષી નિર્જીવો બહુભાષકઃ ।
ગુણસ્યૂતિસમૃદ્ધોઽપિ પરપાદેન ગચ્છતિ ॥
૫. કૃષ્ણમુચ્ચી ન માર્જારી દિજિહ્વા ન ચ સર્પિણી ।
પઞ્ચભર્ત્રી ન પાશ્ર્વાલિ યા જાનતિ સઃ પણ્ડિતઃ ॥

(C) શ્લોકપૂર્તિ કરો.

૧. વૃક્ષાગ્રવાસી ઘટો ન મધઃ ॥
૨. પૃથિવ્યાં વિધીયતે ॥
૩. દૃષ્ટિપૂતં સમાચરેત ॥
૪. પૂર્વદિશાયાં ઘરા ગૂર્જરી ॥
૫. ઉદયમઃ સહાયકૃત ॥

(D) નીચે આપેલી સૂક્તિઓનો અર્થવિસ્તાર કરો.

૧. જ્ઞાનંઃ મારઃ ક્રિયાં વિના ।
૨. શ્રદ્ધાવાન્ લભતે જ્ઞાનમ્ ।
૩. શરીરમાદ્યં સ્વલુ ધર્મસાધનમ્ ।
૪. આપદિ મિત્રપરીક્ષા ।
૫. જનની જન્મભૂમિશ્ચ સ્વર્ગાદિપિ ગરીયસી ।